

Det regionala strukturfondsprogrammet i Norra Mellansverige

Norra Mellansverige är en region som går igenom en omställning från ett industri- till ett kunskapssamhälle samtidigt som klimatfrågan får en allt större betydelse. Regionen har en svag utveckling när det gäller snabbväxande innovativa företag, nyföretagandet är lågt och branschstrukturen är relativt ensidig. Stora delar av regionen består av lands- och glesbygdsområden och näringslivet har stora behov av bredband för att kunna utveckla sin verksamhet.

Regionen har ett antal styrkeområden som skapar förutsättningar för regional tillväxt; exempelvis starka klustermiljöer, en växande besöksnäring och förutsättningar för en ökad specialisering inom förnyelsebar energi.

Fokus på förnyelse

Både utmaningar och möjligheter i regionen ställer krav på att inriktningen på det regionala tillväxtarbetet utvecklas. Det regionala strukturfondsprogrammet för Norra Mellansverige har därför ett fokus på förnyelse och hållbar tillväxt. Målgrupp för programmets insatser är små och medelstora företag.

De insatser som görs inom programmet ska bidra till fler och växande tillväxtföretag, ett mer diversifierat näringsliv, ökad innovationsförmåga, bättre tillgång till bredband för företag i regionens lands- och glesbygdsområden samt energieffektivare företag och en ökad användning av förnybar energi.

Fyra insatsområden

Programmet har fyra olika insatsområden, med en sammanlagd budget på 1 184,3 miljoner kronor, och bygger på de behov och förutsättningar som finns i Norra Mellansverige. Programmet stämmer tydligt överens med de regionala utvecklingsstrategier som finns i regionen.

1. Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, 272,4 miljoner kronor (23 procent)
2. Öka tillgången till, användningen av och kvalitén på informations- och kommunikationsteknik, 355,3 miljoner kronor (30 procent)
3. Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, 367,1 miljoner kronor (31 procent)
4. Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer, 189,5 miljoner kronor (16 procent)

Tre ansökningsomgångar

Under 2015 har det skett tre utlysningar i programmet. Två utlysningar har varit breda och omfattat programmets samtliga insatsområden - med undantag för insatsområde 2, investeringsprioritet 2a *Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin.*

Investeringsprioritering 2a har hanterats i en riktad ansökningsomgång för bredbandsinfrastruktur.

Intresset för programmet har varit stort, vilket visar sig i det stora antalet ansökningar. Sammanlagt kom det under året in 67 ansökningar med ett ansökt belopp på 564 miljoner kronor. Tillväxtverket har sedan fattat beslut för 61 projekt, som sammanlagt beviljats 504 miljoner kronor i stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Det motsvarar en beslutsnivå på 43 procent av programmets budget.

Den enskilt största projektsatsningen i programmet är Ägarkapitalfonden i Norra Mellansverige, som för programperioden 2014–2020 fått totalt 150 miljoner kronor. Halva beloppet kommer från EU och resterande från nationella aktörer inom programområdet. Pengarna ska investeras som ägarkapital i små och medelstora företag med tillväxtpotential och som huvudsakligen befinner sig i en tidig utvecklingsfas. Investeringarna kommer att göras tillsammans med privata aktörer, som kommer att satsa minst lika mycket pengar i företagen som fonden. Satsningen förväntas bidra till att 36 företag får tillgång till ägarkapital på totalt minst 300 miljoner kronor.

Ansökningsomgång 2015:1

I programmets första ansökningsomgång kom det in 41 ansökningar med ett sammanlagt ansökt belopp på drygt 319 miljoner kronor. Utlysningen var öppen i samtliga insatsområden, förutom att investeringar i bredbandsinfrastruktur inte var sökbara inom insatsområde 2. I beredningen fattades två beslut om avslag och tre ansökningar återtogs. 36 projekt överlämnades till strukturfondspartnerskapet för prioritering. Vid strukturfondspartnerskapets möte prioriterades samtliga 36 av Tillväxtverket godkända projekt. Sammanlagt prioriterades projekt för 279 miljoner kronor. Nio projekt prioriterades inom insatsområde 1, två projekt inom insatsområde 2, 22 projekt inom insatsområde 3 och tre projekt inom insatsområde 4.

Ansökningsomgång 2015:2

Till programmets andra ansökningsomgång kom det in 23 ansökningar med ett ansökt belopp på 133 miljoner kronor.

Ansökningsomgång 2015:3

I en riktad ansökningsomgång för satsningar på bredbandsinfrastruktur kom det in tre ansökningar som omfattade 112 miljoner kronor i ansökt belopp.

I beredningen godkändes 25 projekt från både ansökningsomgång 2015:2 och 2015:3. Sammanlagt omfattade de 225 miljoner kronor. Vid strukturfondspartnerskapets möte prioriterades samtliga 25 projekt som godkända av Tillväxtverket. Sex projekt prioriterades inom insatsområde 1, sex projekt inom insatsområde 2, sju projekt inom insatsområde 3 och sex projekt inom insatsområde 4.

Utbetalningar

De första utbetalningarna i programmet skedde under hösten 2015 och sammanlagt har knappt 20 miljoner kronor betalats ut, vilket motsvarar mindre än 2 procent av programmets budget.

Uppföljning

Under 2015 slutredovisades inga projekt i programmet för Norra Mellansverige. Eftersom inga projekt har slutredovisats har vi heller inte gjort några uppföljningar av projektens resultat. I samband med att projekt slutredovisas kommer vi att följa upp hur projekten har bidragit till att uppfylla programmets mål.